

Súd: Okresný súd Humenné
Spisová značka: 11Csp/21/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6120254676
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 10. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Jančíková
ECLI: ECLI:SK:OSHE:2021:6120254676.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Humenné sudkyňou JUDr. Janou Jančíkovou v spore žalobcu: EOS KSI Slovensko, s. r. o., so sídlom Pajštúnska 5, 851 02 Bratislava, IČO: 35 724 803 zastúpený RemediumLegal, s. r. o., so sídlom Pajštúnska 5, 851 02 Bratislava, IČO: 53 255 739, proti žalovanému: Q. O., nar. X.X.XXXX, bytom W. B. XX, XXX R. o zaplatenie sumy 3.467,96 eurs príslušenstvom takto

rozhodol:

I. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu 1.003,22 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,00 % ročne zo sumy 1.003,22 eur od 18.12.2018 do zaplatenia, a to všetko v lehote do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. Súd žalobu v prevyšujúcej časti zamietla.

III. Súd žalovanému voči žalobcovi náhradu trov konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Žalobca návrhom na vydanie platobného rozkazu podaným na upomínacom súde dňa XX.X.XXXX navrhoval súdu vydať platobný rozkaz, ktorým žalovaného zaviazal zaplatiť mu 3.467,96eur s úrokom z omeškania vo výške 5,00 % ročne zo sumy 2.075,19eur od 18.2.2018 do zaplatenia a na náhradu trov konania.

2. Podanie žaloby žalobca odôvodnil tým, že na základe Zmluvy o postúpení pohľadávok uzavretej podľa § 524 a nasl. zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka zo dňa 17.12.2018 medzi postupcom Slovenská sporiteľňa, a. s., IČO: 00 151 653 (ďalej len „postupca“) a žalobcom, postúpil postupca na žalobcu pohľadávku voči žalovanému. Postupca uzatvoril so žalovaným dňa XX.XX.XXXX Zmluvu č. XXXXXXXXXXXX, ktorej súčasťou sú Všeobecné obchodné podmienky postupcu v znení ich dodatkov (ďalej len „VOP“). Na základe zmluvy postupca poskytol žalovanému peňažné prostriedky. Podmienky čerpania peňažných prostriedkov, podmienky splácania peňažných prostriedkov, podmienky pri neplnení zmluvných povinností a ďalšie náležitosti boli upravené v zmluve a vo VOP. Podľa žalobcu zmluva obsahuje všetky znaky a spĺňa všetky podstatné náležitosti zmluvy o úvere podľa ustanovenia § 497 až 507 Obchodného zákonníka a zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1986 Zb. o Slovenskej obchodnej inšpekcii v znení neskorších predpisov, resp. zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Žalovaný neplnil v stanovených termínoch splátky, čím porušil svoju povinnosť podľa zmluvy, a tak postupca podaním zo dňa 23.11.2017 vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru ku dňu 22.11.2017, pričom vyzval žalovaného na úhradu dlžnej sumy najneskôr do 15 dní. Pohľadávka žalobcu predstavovala ku dňu postúpenia predmetnej pohľadávky sumu vo výške 3.467,96 eur, ktorá pozostávala z istiny vo výške

2.075,19 eur, z riadneho úroku vo výške 1.212,40 eur, z úroku z omeškania vo výške 177,18 eur a z poplatkov vo výške 3,19 eur v súlade s prílohou k Zmluve o postúpení pohľadávok, kde postupca deklaruje, že výška a špecifikácia pohľadávky uvedenej v predmetnej prílohe je generovaná bankovým systémom a predstavuje aktuálnu dlžnú sumu ku dňu postúpenia pohľadávky. Žalovaný po postúpení pohľadávky do dnešného dňa nevykonal žiadnu úhradu. Žalovaná suma predstavuje sumu vo výške 3.467,96 eur. V tomto konaní si žalobca uplatňuje aj úrok z omeškania podľa ustanovenia § 517 ods. počnúc dňom 18.12.2018 t.j. dňom nasledujúcim po dni účinnosti postúpenia pohľadávky.

3. Žalobca na preukázanie svojich tvrdení predložil listiny - Zmluvu o postúpení pohľadávky zo dňa 17.12.2018 s prílohou, Zmluvu o splátkovom úvere zo dňa 24.11.2014, Štandardné európske informácie o spotrebiteľskom úvere zo dňa 24.11.2014, Oznamenie o vyhlásení mimoriadnej splatnosti zo dňa 23.11.2017, Všeobecné obchodné podmienky s úverovými podmienkami, Sadzobník poplatkov a náhrad Slovenskej sporiteľne, a. s. účinných od dňa 1.9.2014, Výzvu zo dňa 25.11.2016, Výzvu zo dňa 5.10.2017, Výzvu zo dňa 12.9.2018, Tabuľku s prehľadom vkladov a výberov, Oznamenie o postúpení pohľadávky zo dňa 3.1.2019, Pokus o zmier zo dňa 12.2.2020 s podacím hárkom.

4. Dňa XX.X.XXXX upomínací súd vydal platobný rozkaz sp. zn. XXUp/XX/XXXX, ktorým bolo návrhu žalobcu v celom rozsahu vyhovené. Nakoľko platobný rozkaz sa nepodarilo doručiť žalovanému do vlastných rúk a žalobca podal návrh na pokračovanie v konaní na vecne a miestne príslušnom súde, platobný rozkaz sa zrušil v zmysle ust. § 10 ods. 3 zákona č. 307/2016 Z. z. o upomínanom konaní.

5. Súd doručoval žalovanému podľa ust. § 167 ods. 1a 2 CSP žalobu s prílohami, s procesným poučením a s uznesením s výzvou na vyjadrenie k žalobe po úkonoch podľa ust. § 116 CSP oznámením o podanej žalobe na úradnej tabuli súdu, ale aj opakovaným doručením na adresu trvalého pobytu, ktoré listiny si žalovaný prevzal dňa 13.9.2021.

6. Žalobca na výzvy súdu uviedol, že žalovaný z poskytnutého úveru uhradil sumu v celkovej výške 810,42 eur, a to nasledovne:

dňa 30.12.2014 - 46,03 eur	dňa 30.10.2015 - 46,06 eur
dňa 30.1.2015 - 46,03 eur	dňa 30.10.2015- 1,98 eur
dňa 28.2.2015 - 46,03 eur	dňa 30.11.2015 - 48,16 eur
dňa 30.3.2015 - 2,68 eur	dňa 30.12.2015 - 5,54 eur
dňa 31.3.2015 - 43,35 eur	dňa 30.12.2015 - 40,54 eur
dňa 30.4.2015 - 46,03 eur	dňa 30.1.2016 - 46,08 eur
dňa 30.5.2015 - 46,03 eur	dňa 29.2.2016 - 46,08 eur
dňa 30.6.2015 - 48,19 eur	dňa 30.3.2016 - 46,08 eur
dňa 30.7.2015 - 40,06 eur	dňa 16.8.2016 - 3,17 eur
dňa 30.7.2015 - 5,98 eur	dňa 14.9.2016 - 31,09 eur

dňa 30.8.2015 - 46,04 eur	dňa 14.10.2016 - 11,82 eur
dňa 30.9.2015 - 48,16 eur	dňa 16.2.2017 - 19,09 eur
dňa 30.10.2015 - 0,12 eur	

Ďalej žalobca uviedol, že po postúpení pohľadávky žalovaný žiadne finančné prostriedky neuhradil, pričom úhrady žalovaného boli započítané nasledovne na istinu suma 124,81 eur, na riadny úrok suma 614,28 eur, na úrok z omeškania suma 0,01 eur a na poplatky suma 71,32 eur. Žalovanému boli v zmysle čl. I Zmluvy a sadzobníka poplatkov účtované poplatky v celkovej výške 74,51 eur v platobnej histórii evidované ako "Poplatok za poistenie úveru" a „Zmluvná pokuta za omeškanie" a predstavujú najmä poplatky za poistenie úveru a poplatky za upomienky.

Prvá splátka, ktorú žalovaný neuhradil riadne, bola splátka splatná dňa 30.04.2016. Na jednotlivé predpísané splátky žalovaného bola uhradená celkovo suma 770,29 eur, ktorá pokrýva vcelku splátky splatné do 30.03.2016, vrátane časti splátky splatnej dňa 30.04.2016 vo výške 33,81 eur. Do zosplatenia pohľadávky žalovaný neuhradil časť splátky splatnej 30.04.2016 vo výške 12,22 eur a ďalej 18 splátok splatných od 30.05.2016 do 30.10.2017 v celkovej výške 828,54 eur, pričom k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti došlo dňa 22.11.2017.

7. Súd sa oboznámil so žalobou a jej prílohami, taktiež s písomnými a ústnymi vyjadreniami žalobcu, ako aj s ostatnými listinami predloženými stranami sporu, ako aj s obsahom správ zadovážených súdom a zistil nasledovný skutkový stav veci:

8. Pôvodný veriteľ Slovenská sporiteľňa, a. s. ako banka a žalovaný ako dlžník uzatvorili Zmluvu o splátkovom úvere č. XXXXXXXXXXXX dňa XX.XX.XXXX. Touto zmluvou sa banka zaviazala poskytnúť dlžníkovi splátkový úver a dlžník sa zaviazal poskytnutý úver vrátiť a zaplatiť úroky, a to za podmienok dohodnutých v zmluve.

9. Podľa čl. I. ods. 1 zmluvy základné údaje o splátkovom úvere sú:

- výška úveru: 2.200,- eur
- druh úveru: spotrebný úver na čokoľvek
- typ a výška úrokovej sadzby: fixná do splatnosti 19,90% ročne, v ktorej je zohľadnená zľava z úrokovej sadzby vo výške a za podmienok uvedených vo zverejnení
- úrok z omeškania: 5,00 % ročne
- spôsob poskytnutia úveru: jednorazovo
- výška splátky a splatnosť: 46,03 eur mesačne, k 30. dňu v kalendárnom mesiaci
- splatnosť prvej splátky: 30.12.2014
- splatnosť úrokov a poplatkov: mesačne, ku dňu splátky v kalendárnom mesiaci
- počet splátok: 108
- konečná splatnosť úveru 30.11.2023
- RPMN: 23,46 %
- priemerná hodnota RPMN 17,33 %
- celková čiastka spojená s úverom: 4.967,35 eur

Ďalej sú tu uvedené predpoklady pre výpočet RPMN nasledovne: „Úver bol poskytnutý okamžite a v plnej výške. Dlžník bude plniť svoje povinnosti za podmienok a v lehotách uvedených v zmluve. Dohodnutý typ a výška úrokovej sadzby platí za predpokladu, že dlžník počas celého obdobia trvania úverového vzťahu spĺňa podmienky pre poskytnutie zľavy z úrokovej sadzby uvedené vo zverejnení.“

10. Podľa čl. II ods. 10 tejto zmluvy, ak dôjde k akémukoľvek prípadu porušenia, napr. v prípade nesplácania pohľadávky riadne a včas, je banka oprávnená postupovať v súlade s úverovými podmienkami, VOP a všeobecne záväznými právnymi predpismi, najmä je oprávnená požadovať zaplatenie úrokov z omeškania, vyhlásiť mimoriadnu splatnosť pohľadávky, postúpiť pohľadávku, uplatniť si svoje práva na rozhodcovskom súde, na všeobecnom súde, vymáhať pohľadávku formou exekučného konania, poskytnúť informácie o tejto skutočnosti do spoločného registra bankových informácií.

Podľa čl. II ods. 16 tejto zmluvy, pohľadávka banky zaniká až jej úplným splatením.

Podľa čl. III. ods. 3 tejto zmluvy, dlžník vyhlásil, že sa oboznámil so súčasťami úverovej zmluvy, ktorými sú VOP, obchodné podmienky, Sadzobník a podmienky určené Zverejnením, za ktorých sa bankový produkt poskytuje, súhlasí s nimi a zaväzuje sa ich dodržiavať.

11. Výzvou zo dňa 25.11.2016 pôvodný veriteľ vyzval žalovaného na zaplatenie dlžnej sumy vo výške 285,15 eur a upovedomil ho o tom, že ak pohľadávku neuhradí v lehote 15 dní, tak banka je oprávnená vyhlásiť mimoriadnu splatnosť úveru, čím sa stane splatnou v celom rozsahu.

12. Výzvou zo dňa 25.10.2017 pôvodný veriteľ vyzval žalovaného na zaplatenie dlžnej sumy vo výške 802,97 eur a upovedomil ho o tom, že ak pohľadávku neuhradí v lehote 15 dní, tak banka je oprávnená vyhlásiť mimoriadnu splatnosť úveru, čím sa stane splatnou v celom rozsahu.

13. Oznámením o vyhlásení mimoriadnej splatnosti zo dňa 23.11.2017 pôvodný veriteľ upovedomil žalovaného o tom, že ku dňu 22.11.2017 vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru a vyzval žalovanú na zaplatenie pohľadávky vo výške 2.832,13 eur do 15 dní.

14. Výzvou zo dňa 12.9.2018 pôvodný veriteľ oznámil žalovanému, že výška jeho dlhu je 3.296,21 eur, a vyzval ho na jeho zaplatenie. Tiež žalovanému oznámil, že v prípade ak dlžná suma uhradená nebude, banka je oprávnená postúpiť pohľadávku tretej osobe.

15. Zmluvou o postúpení pohľadávok č. XXXX/XXXX/CE zo dňa XX.XX.XXXXs prílohou k tejto zmluve, právny predchodca žalobcu Slovenská sporiteľňa, a. s., IČO: 00 151 653, postúpila svoju pohľadávku voči žalovanému na žalobcu. Podľa prílohy k zmluve o postúpení pohľadávok na žalobcu bola postúpená pohľadávka zo spotrebného úveru zo dňa XX.XX.XXXX, č. ú. XXXXXXXXXXXX. Žalovanému bol poskytnutý úver vo výške 2.200,- eur, ktorého splatnosť bola dňa 30.11.2023. Dlh žalovaného ku dňu postúpenia pohľadávky bol vyčíslený na sumu 3.467,96 eur.

16. Oznámením o postúpení pohľadávky zo dňa 3.1.2019 pôvodný veriteľ oznámil žalovanému postúpenie pohľadávky zo zmluvy č. XXXXXXXXXXXX na žalobcu.

17. Pokusom o zmier zo dňa 12.2.2020 žalobca vyzval žalovaného na zaplatenie dlžnej sumy vo výške 3.926,16 eur pozostávajúcej z neuhradeného úveru, zákonného / zmluvného úroku, riadneho úroku, úroku z omeškania, zmluvného úroku, nákladov klienta a nákladov právneho zastúpenia. Žalobca tiež žalovaného upozornil, že v prípade, ak dlh neuhradí, bude nútený pristúpiť k uplatneniu predmetnej pohľadávky na príslušnom súde spolu s úrokom z omeškania, trovami súdneho konania a trovami právneho zastúpenia, čím môžu žalovanej vzniknúť zbytočné náklady. Pokus o zmier bol žalovanému doručovaný poštou doporučenou zásielkou druhej triedy.

18. Z odpovede doručenej Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Humenné zo dňa 5.10.2021, v ktorom úrad súdu zasiela informácie k žalovanému, vyplýva, že žalovaný nebol a nie je vedený v evidencii uchádzačov o zamestnanie, nepoberal a nepoberá dávku v hmotnej núdzi a príspevky k dávke ako žiadateľ alebo spoluposudzovaná osoba a nepoberal a nepoberá žiadne štátne sociálne dávky.

19. Z výsledku z lustrácie zo Sociálnej poisťovne na osobu žalovaného, ktorú si súd vykonal v rámci interného registra vyplýva, že žalovaný v období, kedy bola uzatvorená zmluva o spotrebiteľskom úvere, nebol evidovaný ako zamestnanec.

20. Na výzvu súdu žalobca v podaní zo dňa 12.10.2021 uviedol, že odborná starostlivosť pri posudzovaní schopností žalovaného splácať úver bola zachovaná a v rámci kontraktačného procesu nedošlo k porušeniu žiadnej povinnosti veriteľa. Pri posúdení bonity žalovaného právny predchodca žalobcu overil návratnosť nasledovne:

- Príjem bankou overený na základe interných informácií: 287,- eur,
- existujúce záväzky: 0,00 eur, overené dopytom do úverového registra, ktorého výsledok priložil žalobca v prílohe,
- maximálne splátkové zaťaženie, ktoré je možné použiť na splátky úverov 55% z akceptovaného príjmu
- ukazovateľ schopnosti splácať - Výpočet disponibilného zostatku: $287 \times 55 \% = 158,-$ eur

Podľa žalobcu splátka poskytnutého úveru je nižšia ako disponibilný zostatok a teda podmienka primárnej návratnosti z disponibilných príjmov klienta bola splnená. Výsledkom daného posúdenia schopnosti žalovaného splácať úver bol jednoznačný záver o jeho platobnej spôsobilosti/schopnosti splácať daný úver. Zákon o spotrebiteľských úveroch podľa žalobcu hovorí, že veriteľ je pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere povinný posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, pričom berie do úvahy najmä dobu, na ktorú sa poskytuje spotrebiteľský úver, výšku spotrebiteľského úveru, príjem spotrebiteľa a prípadne aj účel spotrebiteľského úveru. V čase uzavretia zmluvy neexistoval žiadny legislatívny rámec stanovujúci konkrétne kroky, ktoré je veriteľ povinný v rámci posudzovania bonity dodržať a posúdenie postupcom preto považuje žalobca za plne v súlade s právnymi predpismi.

V tejto súvislosti žalobca poukázal aj na uznesenie Krajského súdu v Bratislave zo dňa 11.3.2020, sp. zn. 8Co/233/2019 (v prvom stupni vedený na OS BA II pod so. zn. 8Csp/42/2018), kde súd uviedol: „...k tvrdeniu žalobkyne, že žalovaný mal hrubo porušiť povinnosť konať s odbornou starostlivosťou, z dôvodu, že žalobkyňa mala v čase podpisu zmluvy čistý príjem pod sumu životného minima, odvolací súd poznamenáva, že poskytnutie úveru žalobkyni ani za týchto jej majetkových pomerov nezakladá hrubé porušenie povinnosti žalovaného konať s odbornou starostlivosťou, pretože to bola v prvom

rade samotná žalobkyňa, ktorá mala uvážiť, či je v jej možnostiach z jej príjmu úver splácať po 30,- eur mesačne, keďže ide osobu s vysokoškolským vzdelaním pôsobiacu v oblasti finančných služieb ako finančný sprostredkovateľ. Na posúdenie svojich finančných možností žalobkyňa nepotrebovala právnické ani ekonomické vzdelanie. Hrubé porušenie povinnosti žalovaným vylučuje aj skutočnosť, že žalobkyňa úver pravidelne splácala a predčasne ho splatila.“

Z obsahu printscreenu, ktorý žalobca priložil k tomuto vyjadreniu, vyplýva, že celková angažovanosť klienta je 0 , dlžná suma je vo výške 0 a suma splátok celkom 0 eur.

Právny stav

21. Podľa § 261 ods. 6 písm. d) zákona č. 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka (ďalej len „Obchodný zákonník“ alebo „ObZ“) účinného od 28.12.1992 touto časťou zákona sa spravujú bez ohľadu na povahu účastníkov záväzkové vzťahy zo zmluvy o predaji podniku alebo jeho častí (§ 476), zmluvy o úvere (§ 497), zmluvy o kontrolnej činnosti (§ 591), zasielateľskej zmluvy (§ 601), zmluvy o prevádzke dopravného prostriedku (§ 638), zmluvy o tichom spoločenstve (§ 673), zmluvy o otvorení akreditívu (§ 682), zmluvy o inkase (§ 692), zmluvy o bankovom uložení veci (§ 700), zmluvy o bežnom účte (§ 708) a zmluvy o vkladovom účte (§ 716).

Podľa § 497 ObZ účinného od 1.1.1992 zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

Podľa § 503 ods. 2 ObZ účinného od 1.1.1992 ak sa poskytnuté peňažné prostriedky majú vrátiť v splátkach, sú v deň splatnosti každej splátky splatné aj úroky z tejto splátky.

22. Podľa § 1 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov účinného v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere (ďalej len „zákon o spotrebiteľských úveroch“) účinného do 22.12.2015 (ďalej len „zákon“) spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi.

Podľa § 2 písm. a) a b) zákona o spotrebiteľských úveroch účinného od 1.12.2011 na účely tohto zákona sa spotrebiteľom rozumie fyzická osoba, ktorej je ponúkaný alebo bol poskytnutý spotrebiteľský úver na iný účel ako na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania. Veriteľom sa rozumie fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá ponúka alebo poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 2 písm. d) zákona účinného od 11.6.2010 sa na účely tohto zákona zmluvou o spotrebiteľskom úvere rozumie zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom.

Podľa § 7 ods. 1 zákona účinného od 10.6.2013 veriteľ je pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo pred zmenou tejto zmluvy spočívajúcej v navýšení spotrebiteľského úveru povinný posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, pričom berie do úvahy najmä dobu, na ktorú sa poskytuje spotrebiteľský úver, výšku spotrebiteľského úveru, príjem spotrebiteľa a prípadne aj účel spotrebiteľského úveru.

Podľa § 9 ods. 2 Zákona účinného od 11.6.2010 do 31.3.2015 zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať tieto náležitosti:

j) ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov.

Podľa § 11 ods. 1 Zákona účinného od 1.1.2013 do 31.3.2015 spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak

b) zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a) až k), r) a y).

Podľa § 11 ods. 2 Zákona účinného od 10.6.2013 do 31.3.2015ak veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1, nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. V prípade hrubého porušenia povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez nahliadnutia do príslušnej databázy údajov o spotrebiteľoch na účely posudzovania ich schopnosti splácania úverov.

23. Podľa § 52 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len „Občiansky zákonník“) účinného od 1.1.2008, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

Podľa § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka účinného od 1.1.2008 do 31.3.2015 ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné.

Podľa § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka účinného od 1.4.2015, ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva.

Podľa § 52 ods. 3 Občianskeho zákonníka účinného od 1.1.2008, dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 52 ods. 4 Občianskeho zákonníka účinného od 1.11.2008 spotrebiteľom je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka účinného od 1.3.2010, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

Podľa § 53 ods. 2, ods. 3 a ods. 5 Občianskeho zákonníka účinného od 1.1.2008 za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané. Neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka účinného od 1.7.2011 ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva.

Podľa § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka účinného od 13.6.2014 zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon alebo osobitné predpisy na ochranu spotrebiteľa priznávajú, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie.

Podľa § 54 ods. 2 Občianskeho zákonníka účinného od 1.4.2004 v pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

24. Podľa § 524 Občianskeho zákonníka účinného od 1.1.1992, veriteľ môže svoju pohľadávku aj bez súhlasu dlžníka postúpiť písomnou zmluvou inému. S postúpenou pohľadávkou prechádza aj jej príslušenstvo a všetky práva s ňou spojené.

25. Podľa ust. § 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka účinného od 1.4.1964 právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110). Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

Podľa ust. § 100 ods. 2 Občianskeho zákonníka účinného od 1.2.1992 premlčujú sa všetky majetkové práva s výnimkou vlastníckeho práva. Tým nie je dotknuté ustanovenie § 105. Záložné práva sa nepremlčujú skôr, než zabezpečená pohľadávka.

Podľa ust. § 101 Občianskeho zákonníka účinného od 1.4.1964 pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

Podľa ust. § 103 Občianskeho zákonníka účinného od 1.2.1992 ak bolo dohodnuté plnenie v splátkach, začína plynúť premlčacia doba jednotlivých splátok odo dňa ich zročnosti. Ak sa pre nesplnenie niektorej zo splátok stane zročným celý dlh (§ 565), začne plynúť premlčacia doba odo dňa zročnosti nesplnenej splátky.

26. Podľa ust. § 54a Občianskeho zákonníka účinného od 5.12.2018, premlčané právo zo spotrebiteľskej zmluvy nemožno vymáhať a ani ho platne zabezpečiť; ustanovenie § 151j ods. 2 tým nie je dotknuté. Zmeniť obsah premlčaného práva zo spotrebiteľskej zmluvy, nahradiť ho novým právom alebo obnoviť jeho vymáhateľnosť možno len na základe právneho úkonu dlžníka, ktorý o premlčaní vedel.

27. Podľa § 559 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka účinného od 1.1.1992, splnením dlh zanikne. Dlh musí byť splnený riadne a včas.

Podľa § 517 ods. 1 Občianskeho zákonníka účinného od 1.1.1992, ak dlžník ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní. Ak ho nesplní ani v dodatočnej primeranej lehote poskytnutej mu veriteľom, má veriteľ právo od zmluvy odstúpiť; ak ide o deliteľné plnenie, môže sa odstúpenie veriteľa za týchto podmienok týkať aj len jednotlivých plnení

Podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka účinného od 1.1.1992, ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

Posúdenie vecí súdom

28. Na základe vykonaného dokazovania súd mal za preukázané, že medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovaným bola uzavretá zmluva o úvere. Aj napriek tomu, že v danej právnej veci bola uzatvorená úverová zmluva, ktorá sa riadi režimom Obchodného zákonníka, ako už súd uviedol vyššie, v danom prípade sa jedná o spotrebiteľskú zmluvu v zmysle § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka a v zmysle príslušných ustanovení zákona o spotrebiteľských úveroch, pretože ju uzatváral žalobca ako dodávateľ a žalovaný ako spotrebiteľ, pričom obsah zmluvy bol daný žalobcom bez možnosti žalovaného privodiť akúkoľvek zmenu, preto je potrebné predmetný právny vzťah posúdiť podľa príslušných ustanovení Občianskeho zákonníka, úprava ktorých je v Občianskom zákonníku ustanovená v prospech spotrebiteľa.

29. Do 01.04.2015 v prípade zmluvy o spotrebiteľskom úvere je daná dôvodnosť aplikácie a použitia ustanovení Občianskeho zákonníka pred ustanoveniami Obchodného zákonníka výhodnosťou ustanovení Občianskeho zákonníka v prospech spotrebiteľa, a teda ani do uvedeného dňa nie je v prípade spotrebiteľských úverových zmlúv vylúčená aplikácia Občianskeho zákonníka. Tento príkaz zákonodarcu súd nemôže nerešpektovať a ani ho vo svojej rozhodovacej činnosti opomínať. Práve

pojmem na prospech spotrebiteľa je pre súd určujúci pre aplikáciu konkrétnych ustanovení v právnom poriadku, pričom ustanovenia Občianskeho zákonníka sú nepochybne výhodnejšie pre spotrebiteľa ako ustanovenia Obchodného zákonníka.

30. Okrem toho novela Občianskeho zákonníka účinná od 01.04.2015 doplnila ustanovenie § 52 odsek 2 o tretiu vetu, podľa ktorej na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva. Právny predpis, ktorého súčasťou je toto ustanovenie, nemá prechodné ustanovenia, čo znamená, že sa vzťahuje aj na právne vzťahy založené pred účinnosťou tohto právneho predpisu. Tento záver priamo vyplýva z rozsudku Najvyššieho súdu SR zo dňa 28.05.2015 vo veci 8MCdo/13/2014, ktorým bolo zamietnuté mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora namietajúceho, že premlčanie práva malo byť posudzované podľa ustanovení Obchodného nie Občianskeho zákonníka. Súd poukazuje, že aplikácia § 52 ods. 2 tretia veta Občianskeho zákonníka nie je teda vylúčená ani na právne vzťahy, ktoré boli založené pred účinnosť vyššie uvedenej novely Občianskeho zákonníka.

31. Pre posúdenie okolností, či ide o spotrebiteľský úver, nie je rozhodujúce, akou právnou formou sa spotrebiteľský úver poskytuje (zmluva o pôžičke, zmluva o úvere, nepomenovaná zmluva), ale dôležité je, že ide o poskytnutie peňažných prostriedkov v prospech spotrebiteľa za odplatu. Zmluvou o spotrebiteľskom úvere sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a uhradiť celkové náklady spojené so spotrebiteľským úverom. Rozdiel medzi spotrebiteľskými úvermi na jednej strane a inými úvermi na druhej strane, v ktorom prípade možno vzťah posudzovať ako obchodný, spočíva predovšetkým v charaktere subjektov takéhoto vzťahu. Právny predchodca žalobcu je právnická osoba, bankou, ktorá v rámci predmetu svojho podnikania poskytuje spotrebiteľské úvery a žalovaný je spotrebiteľom, keďže je fyzickou osobou, ktorej bol poskytnutý spotrebiteľský úver na iný účel ako výkon zamestnania, povolania alebo podnikania.

32. Na základe vykonaného dokazovania má teda súd za preukázané, že medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovaným bola uzatvorená zmluva o spotrebiteľskom úvere, na základe ktorej bol poskytnutý žalovanému úver vo výške 2.200,- eur, ktorý sa zaviazal splatiť v 108 mesačných splátkach vo výške 46,03 eur s termínom konečnej splatnosti úveru ku dňu 30.11.2023. Keďže žalovaný si neplnil svoju povinnosť splácať splátky riadne a včas, právny predchodca pristúpil k predčasnému zosplatneniu úveru ku dňu 22.11.2017 a následne právny predchodca žalobcu pohľadávku voči žalovanému postúpil zmluvou na žalobcu.

33. Z ustálenej judikatúry Súdneho dvora EÚ je ochrana zavedená smernicou Rady 93/13/EHS založená na myšlienke, že spotrebiteľ je v slabšej pozícii, a to vedie k tomu, že súhlasí s podmienkami pripravenými vopred druhou zmluvnou stranou bez toho, aby mohol ovplyvniť obsah týchto podmienok. Súdny dvor tiež vo svojej judikatúre konštatoval, že systém ochrany zavedený smernicou 93/13 vychádza z myšlienky, že spotrebiteľ sa v porovnaní s predajcom alebo dodávateľom nachádza v znevýhodnenom postavení, pokiaľ ide o vyjednávaciu silu, ako aj o úroveň informovanosti, a táto situácia ho vedie k pristúpeniu na podmienky vopred pripravené predajcom alebo dodávateľom bez toho, aby mohol vplývať na ich obsah. Čl. 6 ods. 1 Smernice 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách sa má vykladať v tom zmysle, že vnútroštátnemu súdu, ktorý zistí nekalú povahu zmluvnej podmienky, prináleží jednak bez toho, aby počkal, či spotrebiteľ predložil v tejto súvislosti návrh, vyvodiť všetky dôsledky, ktoré podľa daného vnútroštátneho práva vyplývajú z takého zistenia, s cieľom zabezpečiť, aby touto podmienkou nebol tento spotrebiteľ viazaný, a jednak v zásade na základe objektívnych kritérií posúdiť, či dotknutá zmluva môže bez uvedenej podmienky naďalej existovať. Vnútroštátny súd je povinný preskúmať ex offo nekalý charakter zmluvnej podmienky, len čo má k dispozícii právne a skutkové okolnosti potrebné na tento účel.

34. Je potrebné dodať, že spotrebiteľ z povahy veci v súčasných podmienkach štandardizácie produktov bežnej spotreby, ako aj zmluvných podmienok, má iba fiktívnu možnosť ovplyvniť podstatu zmluvných podmienok, ktoré sú mu zo strany dodávateľa predložené, pričom často vzhľadom na ich rozsiahlosť a použitú právnu terminológiu nemá možnosť, či už ich vôbec prečítať, resp. pochopiť ich obsah. Ide teda o zákonný zákaz používania neprijateľných podmienok. Ochrana spotrebiteľa sa týka najmä formulárových zmlúv, ktoré sú uzatvárané na základe zmluvného formulára, ktorý má dodávateľ vopred pripravený a ktorý používa v dvoch alebo viacerých prípadoch, pričom spotrebiteľ spravidla obsah zmluvy nemení.

35. Vzhľadom na uvedené súd posúdil záväzkový vzťah zo zmluvy o splátkovom úvere v zmysle zákona o spotrebiteľských úveroch a je toho názor, že poskytnutý spotrebiteľský úver je potrebné vyhodnotiť ako bezúročný a bez poplatkov, pretože v zmluve o splátkovom úvere absentuje údaj požadovaný zákonom v ust. § 9 ods. 2 písm. j), a to všetky predpoklady pre výpočet ročnej percentuálnej miery nákladov (RPMN).

36. Právny predchodca žalobcu v časti predpokladov pre výpočet RPMN uvádza len údaj o tom, že úver bol poskytnutý okamžite v plnej výške, že dlžník bude plniť svoje povinnosti za podmienok a v lehotách uvedených v zmluve s tým, že dohodnutý typ a výška úrokovej sadzby platí za predpokladu, že dlžník počas celého obdobia trvania úverového vzťahu spĺňa podmienky pre poskytnutie zľavy z úrokovej sadzby uvedené vo zverejnení. Pôvodný veriteľ presný spôsob výpočtu výšky RPMN v zmluve o spotrebiteľskom úvere neurobil, neuviedol ani žiadny vzorec, a neuviedol, ani z ktorých konkrétnych údajov vychádzal pri výpočte výšky RPMN. Podľa názoru súdu do kategórie týchto predpokladov je potrebné zaradiť i matematický výpočet s vysvetlivkami pre spotrebiteľa tak, aby bolo možné do matematického vzorca doplniť všetky údaje uvedené v zmluve potrebné na jeho výpočet, a aby bolo možné overiť správnosť jeho výpočtu. V danom prípade spotrebiteľ takú možnosť preveriť správnosť výpočtu RPMN ako jednej z podstatných náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere nemal. Práve výpočtom RPMN je spotrebiteľovi umožnené posúdiť výhodnosť úveru, čo nepochybne má zásadný vplyv na jeho rozhodnutie vstúpiť do úverového vzťahu s veriteľom.

37. Súd poukazuje na názor Krajského súdu v Prešove, podľa ktorého „súdu prvej inštancie teda nemožno nič vytknúť, pokiaľ dôvod bezúročnosti a bezpoplatkovosti, ktorý predpokladá ust. § 11 ods. 1 písm. b) zákona o spotrebiteľských úveroch videl v absencii predpokladov použitých na výpočet RPMN (§ 9 ods. 2 písm. j) zákona o spotrebiteľských úveroch). K uvedenému odvolací súd zdôrazňuje, že ide o jeden z najdôležitejších údajov pre spotrebiteľa, pretože zohľadňuje všetky náklady, ktoré musí spotrebiteľ za úver uhradiť, a preto je najlepším indikátorom posúdenia výhodnosti či nevýhodnosti úveru. Pri údají o RPMN sa musia uviesť všetky predpoklady použité na jeho výpočet, teda nestačí len uvedenie jeho výšky. Zákonodarca jasne stanovil, že nepostačuje uvedenie len výšky RPMN, ale v zmluve je potrebné uviesť aj všetky predpoklady, ktoré boli použité pre výpočet RPMN. Je nepochybné, že v predmetnej úverovej zmluve tento údaj chýba, nie je uvedené aké predpoklady boli použité pre výpočet RPMN, a preto správne skonštatoval súd prvej inštancie, že je potrebné považovať úver za bezúročný a bez poplatkov. Pokiaľ žalobca namieta formalistický výklad súdu, tak odvolací súd dáva do pozornosti, že obligatórnou náležitosťou zmluvy o spotrebiteľskom úvere je uvedenie predpokladov použitých pre výpočet RPMN aj podľa transponovanej smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23.4.2008, a to v článku 10 ods. 2 písm. g/ cit.: „Zmluva o úvere zrozumiteľne a stručne uvádza: ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané v čase uzavretia zmluvy o úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto miery.“ (pozri rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 5Co/59/2017 zo dňa 11.05.2017).

38. Súd v tomto smere poukazuje aj na ust. § 54 ods. 2 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého v pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší. Podľa článku 5 smernice Rady 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách v prípade zmlúv, v ktorých sú všetky alebo niektoré podmienky ponúkané spotrebiteľovi v písomnej forme, musia byť vždy tieto podmienky vypracované zrozumiteľne. Keď existuje pochybnosť o zmysle podmienky, prednosť má výklad priaznivejší pre spotrebiteľa. Aj podľa tohto ustanovenia je možné konštatovať, že ak zmluvná podmienka, ktorá má obsahovať uvedenie všetkých predpokladov pre výpočet RPMN, nie je určitá, treba vychádzať z výkladu, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší, čím súd dospel k záveru, že v zmluve tento údaj uvedený nie je.

39. Z právnej úpravy je teda zrejmé, že ak dôjde pri výklade o obsahu spotrebiteľskej zmluvy k pochybnostiam vzhľadom na nejednoznačné alebo nejasné vyjadrenie, je potrebné vždy výklad uskutočniť na prospech spotrebiteľa, ktorého treba v tomto vzťahu považovať za „slabšiu stranu“ zmluvného vzťahu. „Uvedené výkladové pravidlo sa použije vždy vtedy, ak bude nejasný obsah spotrebiteľskej zmluvy, resp. budú existovať pochybnosti o obsahu spotrebiteľskej zmluvy a jednotlivých podmienok, ktoré pochybnosti sú spájané predovšetkým so stavom nejasnosti, neurčitosti, prípadne nezrozumiteľnosti zmluvnej podmienky. Pojem „priaznivejšie“ indikuje, že výklad celej podmienky alebo jej časti, ktorá nie je jednoznačná, bude na prospech spotrebiteľa. Na druhej strane uplatnenie výkladového pravidla znamená, že bude prevládať výklad menej priaznivý pre dodávateľa, keďže tento

z povahy veci nesie zodpovednosť za prípravu a formulovanie zmluvných podmienok.“ (Števček, M., Dulak, A., Bajánková, J., Fečík, M., Sedlačko, F., Tomašovič, M. a kol. Občiansky zákonník I. § 1 ? 450. Komentár. 2. vydanie. Praha: C. H. Beck, 2019, 671 s.)

40. Po preštudovaní predložených listín a tiež z vyjadrení žalobcu súd tiež usúdil, že tento spotrebiteľský úver je taktiež potrebné považovať za bezúročný a bez poplatkov aj podľa § 11 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch, nakoľko súd je toho názoru, že v danom prípade došlo k hrubému porušeniu povinnosti podľa § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch pri posudzovaní schopnosti žalovaného splácať úver veriteľom.

41. Povinnosť skúmať bonitu spotrebiteľa chráni nielen samotného spotrebiteľa pred negatívnymi dôsledkami neschopnosti splácať úver, ale sprostredkovane aj spoločnosť ako celok, nakoľko predchádza negatívnym sociálnym dôsledkom platobnej neschopnosti v podobe pádu spotrebiteľa a osôb na ňom závislých do verejnej sociálnej siete, narušených rodinných a sociálnych vzťahov a pod. V neposlednom rade chráni aj veriteľov, lebo odborné posúdenie bonity spotrebiteľa pri žiadosti o ďalší úver znižuje riziko veriteľov, ktorí rovnakému spotrebiteľovi poskytli úvery alebo iné služby už skôr. Veriteľ má teda zákonnú povinnosť skúmať bonitu spotrebiteľa, pričom vzhľadom na požiadavku odbornej starostlivosti je povinný subjektívne údaje poskytnuté spotrebiteľom overiť minimálne u zamestnávateľa a zistené údaje konfrontovať s údajmi z verejne dostupných databáz.

42. Súdny dvor (druhá komora) EÚ v rozsudku vo veci C-679/18, OPR-Finance s. r. o. proti GK rozhodol, že články 8 a 23 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS sa majú vykladať v tom zmysle, že vnútroštátnemu súdu ukladajú povinnosť preskúmať ex offo existenciu porušenia povinnosti stanovenej v článku 8 tejto smernice, podľa ktorej veriteľ musí pred uzavretím zmluvy posúdiť úverovú bonitu spotrebiteľa, a vyvodiť dôsledky, ktoré z porušenia tejto povinnosti vyplývajú vo vnútroštátnom práve, pod podmienkou, že sankcie spĺňajú požiadavky podľa uvedeného článku 23. Články 8 a 23 smernice 2008/48 sa majú ďalej vykladať v tom zmysle, že bránia vnútroštátnej právnej úprave, podľa ktorej sa sankcia za porušenie povinnosti veriteľa posúdiť pred uzavretím zmluvy úverovú bonitu spotrebiteľa, ktorá spočíva v neplatnosti zmluvy o úvere spojenej s povinnosťou spotrebiteľa vrátiť veriteľovi poskytnutú sumu istiny v dobe primeranej jeho možnostiam, uplatní len pod podmienkou, že daný spotrebiteľ túto neplatnosť namietne, a to v trojročnej premlčacej dobe.

43. Súd poukazuje, že zmluva o spotrebiteľskom úvere bola uzatvorená dňa XX.XX.XXXX, kedy žalovaný mal 22 rokov. Súd tiež mal za preukázané, že v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere žalovaný zamestnaný nebol a nebol príjemcom štátnych sociálnych dávok. Žalobca síce uviedol akceptovaný čistý príjem vo výške 287,- eur, ale k nemu nepredložil žiadny dôkaz o tom, na základe čoho dospel jeho právny predchodca k tejto výške a ani neuviedol na základe akých interných informácií banky bol tento príjem overený. Na otázku súdu právna zástupkyňa žalobcu sa nevedela vyjadriť, čo znamená príjem overený bankou. Žalobca tiež nepredložil súdu žiadny dôkaz, z ktorého by vyplývalo, ako od žalovaného žiadal údaje o jeho príjmoch, výdajoch a rodinnom stave. Ak žalovaný poskytoval o sebe nejaké údaje o svojich príjmoch, výdajoch a rodinnom stave, je rozumné od veriteľa vyžadovať, aby takéto údaje mal veriteľ zapísané a spotrebiteľom podpísané k potvrdeniu pravdivosti poskytnutých údajov, čo v danom prípade absolútne absentuje.

44. Súd tak považuje za nepochopiteľné konanie veriteľa ako podnikateľského subjektu, keď do úvahy pre posúdenie dostatočnej bonity žalovaného zbral príjem bez skúmania jeho zdroja. Podľa názoru súdu nepostačuje, aby si veriteľ údaje o potenciálnom dlžníkovi len zabezpečil, ale musí ich aj racionálne a ekonomicky vyhodnotiť tak, že schopnosť dlžníka úver splácať je splnená v rozsahu ako predpokladá § 7 ods. 1 posledná veta zákona o spotrebiteľských úveroch. V prípade ako je tento, ak veriteľ údaje o bonite dlžníka, ktorými disponuje, vyhodnotí v hrubom rozpore s § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch, je potrebné mať za to, že hrubo porušil povinnosť konať s odbornou starostlivosťou vyplývajúcou z tohto ustanovenia. Preto je súd toho názoru, že žalobca nepreukázal, ako pôvodný veriteľ s odbornou starostlivosťou skúmal a posúdil schopnosť žalovaného splácať spotrebiteľský úver najmä s ohľadom na príjem žalovaného.

45. Keďže zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahovala náležitosť v zmysle ustanovenia § 9 ods. 2 písm. j) zákona o spotrebiteľských úveroch a pôvodný veriteľ hrubo porušil ust. § 7 ods. 1 zákona

o spotrebiteľskom úvere, spotrebiteľský úver sa považuje v zmysle ustanovenia § 11 ods. 1 písm. b) a § 11 ods. 2 citovaného zákona za bezúročný a bez poplatkov. Žalovaný je tak povinný žalobcovi vrátiť len sumu reálne čerpaných prostriedkov z úverovej zmluvy. V konaní bolo preukázané, že žalovanému bol poskytnutá suma finančných prostriedkov vo výške 2.200,- eur a že žalobcovi resp. jeho právnenému predchodcovi žalovaný uhradil 810,42 eur, čo je zrejme z vyjadrenia žalobcu. Nesplatená časť spotrebiteľského úveru je vo výške 1.389,58 eur.

46. Avšak vzhľadom na skutočnosť, že od prvého omeškania žalovaného so splácaním splátky (30.4.2016) do vyhlásenia zosplatnenia spotrebiteľského úveru (22.11.2017) uplynula doba viac než jedného roka, vzhľadom na znenie ust. § 54a Občianskeho zákonníka účinného od 05.12.2018 súd sa tiež musel vysporiadať s otázkou, či právo zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré žalobca žiada priznať je alebo nie je premlčané. Z dôvodovej správy k novele Občianskeho zákonníka vyplýva, že jej účelom je, aby sa subjektívne majetkové práva zo spotrebiteľskej zmluvy po uplynutí premlčacej doby dostali „ex lege“ do polohy naturálnych záväzkov, pretože niet v zásade z pohľadu štátnej moci záujmu hodného ochrany na podpore vynucovanie plnenia zo spotrebiteľskej zmluvy, ak sa právo niektorej zo strán premlčalo. Základným cieľom navrhovanej právnej úpravy je vytvorenie priestoru na to, aby dlhy plynúce zo spotrebiteľských zmlúv boli vymáhané len v rozumnom a primeranom čase a dlžník nebol nútený prostriedkami s prvkami štátneho donútenia zaplatiť dlh, vo vzťahu ku ktorému uplynulo značné časové obdobie, v dôsledku čoho by mohla byť oslabená jeho pozícia (napr. nebude už disponovať dôkazmi).

47. Premlčaním sa rozumie právny následok kvalifikovaného uplynutia času vo vzťahu k povahe subjektívneho práva. Inštitút premlčania poskytuje východisko, ako predísť, resp. riešiť situácie, kedy až po dlhej dobe dochádza k uplatneniu majetkového práva zo strany veriteľa a tak sa vznáša do záväzkových právnych vzťahov účastníkov právna neistota, resp. hrozba, že dlžník môže byť vystavený bez zreteľa na čas (bez obmedzenia doby) úspešnej žalobe zo strany veriteľa. V inštitúte premlčania sa premieta pravidlo vigilanti bus iura scripta sunt, teda že zákony sú písané pre bdelych, teda pre tých, ktorí o svoje práva dbajú, alebo inak povedané, že právo patrí bdelym. Premlčaniu zásadne podliehajú majetkové práva s výnimkou vlastníckeho práva. Majetkovým právom je právo na poskytnutie plnenia, ktoré má pre oprávnený subjekt majetkový obsah alebo majetkovú (peniazmi ocenenú) hodnotu.

48. Ustanovenie § 101 Občianskeho zákonníka je úpravou všeobecnou (lex generalis) a ustanovenie § 103 Občianskeho zákonníka vo vzťahu k nemu je lex specialis, t. j. osobitnou úpravou, ktorá má pred aplikáciou všeobecnej úpravy prednosť. Občiansky zákonník rozlišuje začiatok plynutia premlčacej doby v prípade plnenia v splátkach, kedy začína premlčacia doba plynúť odo dňa ich splatnosti a tiež v prípade, ak sa pre nesplnenie niektorej zo splátok stane zročným celý dlh, kedy začne plynúť premlčacia doba odo dňa zročnosti nesplnenej splátky.

49. Dohoda medzi veriteľom a dlžníkom o plnení dlhu umožňuje veriteľovi, aby od dlžníka požadoval vždy iba zaplatenie tej splátky, ktorá sa stala zročnou (splatnou). Veriteľ môže od dlžníka požadovať vždy iba splnenie príslušnej splátky, len čo sa táto splátka stane zročnou (splatnou). Každá z týchto splátok predstavuje samostatný dlh so samostatným režimom premlčania. Z toho dôvodu platí, že pre každú splátku začína plynúť premlčacia doba podľa § 101 Občianskeho zákonníka samostatne. Dátum zročnosti jednotlivých splátok vyplýva z dohody účastníkov o splátkach a od tohto dňa začína plynúť premlčacia doba jednotlivých splátok. Zákonodarcia odlišne ustanovil len začiatok plynutia premlčacej lehoty, nie jej dĺžku, preto každá splátka sa premlčuje vo všeobecnej trojročnej premlčacej lehote počítanej odo dňa nasledujúceho po splatnosti príslušnej splátky.

50. Súd mal za preukázané, že žalovaný uhradil 810,42 eur, čo predstavuje 17 splátok a časť 18. splátky. Žaloba bola podaná 27.2.2020, a teda splátky splatné pred dátumom 27.2.2017 sú premlčané, pričom ide o časť splátky splatnú 30.5.2016 v časti 18,72 eur a splátky splatné od 30.6.2016 do 30.1.2017, teda 8 splátok (8 x 46,03 eur = 368,24 eur), spolu vo výške 386,36 eur (= 368,24 eur + 18,72 eur). Pri výške splátky podľa zmluvy o spotrebiteľskom úvere 43,06 eur a pri povinnosti žalovaného vrátiť žalobcovi len istinu vo výške 2.200,- eur (vzhľadom na bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru), žalovaný by istinu zaplatil v 48. splátke. Súd tak za nepremlčané považoval splátky od splatné od 30.2.2017 a nasledujúce do zosplatnenia 22.11.2017, avšak žalobcovi bolo možné priznať sumu, ktorá zodpovedá rozdielu medzi poskytnutým úverom vo výške 2.200,- eur, výšky premlčaných splátok - 386,36 eur a zaplatenej sumy 810,42 eur, teda sumu 1.003,22 eur (2.200,- eur - 386,36 eur - 810,42 eur), v ktorej

časti žalobe vyhovel a žalovaného zaviazal na zaplatenie tejto sumy. V prevyšujúcej časti súd žalobu ako nedôvodnú zamietol.

51. Žalovaný sa s plnením svojho peňažného záväzku dostal do omeškania, preto si žalobca podanou žalobou uplatnil aj úrok z omeškania a to vo výške 5,00 % ročne od 18.12.2018. Žalovaný sa dostal do omeškania preukázateľne uplynutím 15 - dňovej lehoty stanovenej pôvodným veriteľom v oznámení o vyhlásení mimoriadnej splatnosti zo dňa 23.11.2017 od jeho doručenia. V zmysle nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z. výška úrokov z omeškania ku dňu omeškania je o 5 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného záväzku. Ku dňu omeškania základná úroková sadzba ECB bola vo výške 0,00 %. Preto súd zaviazal žalovaného aj na zaplatenie úroku z omeškania z dlžnej sumy 1.003,22 eur vo výške 5,00 % ročne od 18.12.2018 do zaplatenia, keďže si žalobca uplatnil nárok na úrok z omeškania až od tohto dňa, ktorá výška je v súlade s príslušnými ustanoveniami Občianskeho zákonníka v spojení s nariadením vlády.

52. Podľa § 232 ods. 1 CSP vykonateľnosť je vlastnosť súdneho rozhodnutia ukladajúceho povinnosť plniť, ktorá spočíva v možnosti jeho priamej a bezprostrednej vynútitelnosti zákonnými prostriedkami. Podľa odseku 2 ak súd uložil v rozsudku povinnosť plniť, rozsudok je vykonateľný márnym uplynutím lehoty na plnenie, ak nie je ustanovené inak. Podľa odseku 3 lehota na plnenie je tri dni a plynie o právoplatnosti rozsudku. Súd môže v odôvodnených prípadoch určiť dlhšiu lehotu. Vzhľadom na uvedené súd určil žalovanému lehotu na plnenie tromi dňami.

K trovám konania

53. Podľa § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Podľa § 255 ods. 2 CSP ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo

Podľa § 262 ods. 1 a 2 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

54. V civilnom sporovom konaní sa povinnosť nahradiť trovy konania spravuje predovšetkým zásadou úspechu v konaní. Ak mala strana plný úspech vo veci, prizná sa jej tiež celá náhrada nákladov konania, ak mala strana len čiastočný úspech, náhrada nákladov bude pomerne rozdelená. Ak je úspech a neúspech vyvážený, vysloví súd, že žiadna zo strán nemá nárok na náhradu trov konania. Platí teda, že žalobca má plný úspech, ak výrok rozsudku zodpovedá žalobnému petitu, naopak, žalovaný má plný úspech, ak žaloba je v plnom rozsahu zamietnutá.

55. V danom prípade bolo predmetom konania zaplatenie sumy 2.200,- eur s príslušenstvom. Súd vyhovel žalobe v časti o zaplatenie 1.003,22 eur, v ktorej je žalobca v tejto časti úspešný v rozsahu 28,93 % (= 1.003,22 eur z 3.467,96 eur). Súd v prevyšujúcej časti zamietol, čo predstavuje úspech žalovaného, teda žalovaný je úspešný v rozsahu 71,07 % (100 % - 28,93 %). Vzhľadom na pomer úspechu v konaní úspešnému žalovanému by patril nárok na náhradu trov konania v rozsahu 42,14 % (71,07 % - 28,93 %).

56. Z obsahu spisu vyplýva, že v danom prípade žalovaný sa písomne nevyjadril, náhradu trov konania si neuplatnil, ani nevyčíslil a podľa obsahu spisu mu ani žiadne trovy v konaní nevznikli. Civilný sporový poriadok výslovne nerieši situáciu, ak strana, ktorá na základe procesných ustanovení má nárok na náhradu trov konania, o náhradu trov zjavne neprejavila záujem, navyše podľa obsahu spisu jej v konaní ani žiadne nevznikli. Na daný prípad nie sú k dispozícii ani analogicky použiteľné ustanovenia Civilného sporového poriadku alebo iného zákona (analogia legis alebo iuris). Súd preto v danej veci s použitím Základných princípov čl. 4 ods. 2 CSP aplikoval na rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania princíp racionálneho zákonodarcu a o náhrade trov konania žalovaného rozhodol podľa fiktívnej normy, ktorú by zvolil, ak by bol sám zákonodarcom. Vychádzal pritom z pomyselnej normy, že ak si strana náhradu trov konania neuplatní, ani jej podľa obsahu spisu v konaní žiadne nevznikli, je v súlade s čl. 17 základných princípov CSP zakotvujúcim procesnú ekonómiu rozhodnúť priamo tak, že sa jej nárok na náhradu trov konania nepriznáva.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné v zmysle ust. § 355 Civilného sporového poriadku (CSP) odvolanie, ktoré sa podľa ust. § 362 CSP podáva v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Humenné. O odvolaní rozhodne Krajský súd v Prešove.

Podľa ust. § 358 CSP odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné.

Podľa ust. § 363 CSP v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa ust. § 364 CSP rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa ust. § 365 ods. 1 CSP odvolanie možno odôvodniť len tým, že:

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa ust. § 365 ods. 3 CSP odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa ust. § 366 CSP prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.